

Heydər Əliyev siyasi təzyiqlər dövründə də xalqımızla həmrəylik nümayiş etdirib

(Əvvəli ötən sayımızda)

Artıq iki ildir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında millətlərarası münaqişə gedir. Həmin münaqişəni Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında baş verən hadisələr törətmişdir. Azərbaycan və Ermənistan, eləcə də ölkənin ali siyasi partiya rəhbərlərinə bu məsələni tənzimləmək, daxili mühərribə, millətlərarası münaqişəyə son qoymaq və milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq hər bir adamın ümumi federativ ittifaq olan SSRİ-də azad yaşamasına şərait yaratmaq üçün iki illik müddət kifayət idi.

Hesab edirəm ki, ötən iki ildə bu istiqamətdə lazımı səviyyədə iş aparılmamışdır. Dağlıq Qarabağ hadisələrinin ilkin mərhələsində ölkənin ali partiya siyasi rəhbərliyi tərəfindən vaxtında zəruri tədbirlər görüldü, gərginlik indiki həddə çatmaz, tərəflər itkilərə məruz qalmaz, başlıcası isə, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə çoxlu insan qırğını ilə nəticələnən hərbi müdaxilə üçün də zəmin yaranmazdı.

Bunlar üçün ilk növbədə Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin artıq sabiq birinci katibi Vəzirov müqəssirdir. Bu yüksək vəzifədə olduğu müddətdə o, Azərbaycandakı vəziyyəti sabitləşdirmək üçün heç nə etməmişdir. Əksinə, özünün səhv addımları, yaramaz iş üslubu, yanlış siyasi manevləri ilə xalqla öz arasında uçurum yaratmışdır. Xalq isə hiddətlənmişdir. Elo buna görə də Bakıda və Azərbaycanın digər şəhər və rayonlarında aylarla davam edən mitinqlərdə dəfələrlə Azərbaycanın partiya rəhbərlərinin istefası tələbi irəli sürülmüşdür. Söhbət, əslində, Vəzirovun istefasından gedirdi. Bəs bu məsələ indiyə kimi niyə həll olunmamışdır? Yalnız dünən Bakı şəhərinə ordu yeridildikdən, qırğın və dağıntılar baş verdikdən sonra Vəzirov Azərbaycandan, əslində, qaçmışdır. Bu, böyük səhvdir. Ən böyük səhv isə, sözsüz ki, qeyri-ciddi, bu yüksək vəzifəyə əsla yaramayan adamın bir vaxt Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinə birinci katib təyin edilməsi idi. Ancaq iş təkə buənla bitmir.

İndi yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə baş vermiş və bu gün də davam edən faciənin üstündə dayanmaq istəyirəm. Hesab edirəm ki, Azərbaycandakı vəziyyəti öz axarına salmaq, siyasi həyatdakı qeyri-sabitliyi nizamlamaq üçün kifayət qədər imkan olmuşdur. Toəssüf ki, Azərbaycan rəhbərliyi, həmçinin ölkənin ali siyasi rəhbərliyi bu imkanlardan istifadə edə bilməmişdir. Sorhədlərə edilən təcavüzü vaxtında aradan qaldırmaq mümkün idi. Axı üç ay əvvəl sərhəd zolağı ilə bağlı camaat öz tələblərini irəli sürmüşdü. Fəqət heç kəs onlarla görüşmək, izahat işi aparmaq və lazımı ölçü götürmək istəməmişdir.

Təkrar edirəm: camaatı sakitləşdirmək üçün də imkanlar tükənməmişdir. İki-üç ay əvvəl Azərbaycan partiya rəhbərliyinin möhkəmləndirilməsi məsələsi həll edilə idi, vəziyyət gərginləşməz, ordu yeridilməsinə zərurət yaranmazdı. Bütün vəziyyətlərdə, hesab edirəm ki, məsələni siyasi cəhətdən tənzimləmək, xalqla mükəlliməyə girmək üçün əlverişli imkanlar olmuşdur. Lakin onlardan səmərəli istifadə edilməmişdir. Nəhayət, 19-dan 20-nə keçən gecə sovet ordusunun, SSRİ DİN-in böyük kontingenti Bakı şəhərinə yeridilmişdir. Nəticəsi isə göz qabağındadır. Bunun törətdiyi faciələr hamımıza məlumdur.

Bələ qərar qəbul etmiş adamların hərəkətini siyasi qəbahət sayıram. Bəli, kobud siyasi səhv buraxılmışdır. Onlar, sadəcə olaraq, respublikadakı əsl vəziyyəti qiymətləndirə bilməmiş, Azərbaycan xalqının psixologiyasını anlamamış, əhəlinin müxtəlif təbəqələri ilə olaqə-

ləri zoiflotmışlar. Onlar, görünür, bu işlərin belə ağır faciəyə çevriləcəyini əvvəlcədən düşünməmişlər.

Bütün bunlar qabaqcadan nəzərə alınmalı və vaxtında vacib, zəruri tədbirlər qəbul edilməli idi. Ordu yeridilmiş, günahsız adamlar həlak olmuşlar. Yeri gəlmişkən deyim ki, ölənlər arasında hərbi qulluqçuların olması haqqında da məlumatlar daxil olur. Sual olunur: ölkənin ali dövlət, partiya rəhbərliyinin səhv qərarı ucundan, olmayan qiyməti yandırmaq adı ilə Azərbaycana göndərilmiş rus gənclərinin günahı nədir?

Azərbaycana kənardan böyük ordu kontingenti yeridilmişdir. Respublikada neçə ordu birləşməsinin olduğu mənə yaxşı bellidir. Azərbaycanda kifayət qədər -4-cü, Xəzər Hərbi Dəniz Donanması, desant qoşunlarının diviziyası, Hava Hücümündən Müdafiə Qoşunları, DİNin daxili qoşun birləşmələri vardır. Oraya əlavə qoşun yeritmək nəyə lazım idi? Əgər belə zərurət var idisə, orada yerləşən hərbi hissələrdən də istifadə etmək olardı. Bələ qərarqəbul edən Azərbaycan rəhbərliyi, hamıdan əvvəl isə bərk ayaqda Azərbaycanı qoyub qaçmış Vəzirov öz xalqı qarşısında məsuliyyət daşımalıdır. Ölkənin ali siyasi rəhbərliyinə yanlış məlumat verənlər də məsuliyyət daşımalıdır.

Zənnimcə, ölkənin ali siyasi rəhbərliyinə vəziyyət barədə vaxtında kifayət qədər düzgün, dəqiq, obyektiv informasiyalar çatdırılmamışdır. Rəhbərlik çaşqınlığa salındığından belə qərar qəbul etmişdir. Qırğın törədənənlər hamısı layiqlicə cəzalandırılmalıdır."

Müdrək, uzaqgörən siyasi xadim Heydər Əliyevin bu tarixi çıxışı, bəyanatı bütün dünyanı, Sovetlər İttifaqını sərbələdi. Bu çıxış bird aha təsdiq etdi ki, Heydər Əliyev həqiqətən dünyəvi siyasi xadimdir. Həyatını təhlükə qarşısında qoyaraq kəskin siyasi təziqlərə, repressiyalara məhəl qoymayaraq öz dogma xalqının problemlərini dünya xalqlarına və dövlətlərinə çatdırmaq üçün, M.Qorbaçovun çürük antimillə siyasətinin riyakar, avanturist addımlarının nəticəsi olaraq milli respublikalarda, o cümlədən Azərbaycanda törətdiyi cinayətləri kəskin şəkildə tənqid etməklə müəssir, müstəqil dövlətçilik tariximizdə Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaqla məşğul olan Azərbaycan diasporasının əsaslarını yaratmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyev prezidentlik fəaliyyətini dövründə Moskvada yaşaması, işləməsi, repressiya şəraitində yaşadığı illərin əhəmiyyətini barəsində danışıqarkən qeyd etmişdir ki, "Mən Moskvada on il yaşamışam. Nə çər Rusiyanı, Sovet Rusiyanı dövründə, nə də Sovet İmperiyasını dövründə imperiyada ən yüksək vəzifədə heç bir azərbaycanlı müsəlman olmamışdır. Yalnız mən ilk azərbaycanlı müsəlman olaraq Sovet İmperiyası kimi bir dövlətdə on yüksək vəzifədə olmuşam, imperiyanın rəhbərlərindən biri olaraq çötin də olsa Azərbaycanı və onun xalqını Kremlin saraylarına qaldırmışam. Və buna görə də özümü çox xoşbəxt hesab edirəm" və s. fəlsəfi fikirlərini söyləmişdir.

Bütün bunlar Ulu öndər Heydər Əliyevin öz xalqı ilə həmişə sıx bağlı olduğunu, xalqının problemlərini özünün problemi olaraq görməsinin və həlli istiqamətində düşünməsinin, bu gündümüz və gələcəyimiz üçün çox böyük siyasət həyata keçirməsinin, işlər görməsinin tarixi faktlar əsasında təsdiq edir, o cümlədən də həyatının mənəvi repressiya, siyasi təziqlər dövründə də (yəni 1987-1990-cı illərdə).

Dəmir QURBANLI,

Heydər Əliyev siyasi kursunun təbliğatçısı, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü, "Azad Azərbaycan" qəzetinin şöbə müdiri, "Qızıl Qələm", "Azərbaycan Bayrağı", "Xalqın nüfuzlu ziyahısı", "Media" mükafatları laureatı

